

<p>1. Rekisterin nimi</p>	<p>PÄIHDEHUOLLON REKISTERI</p>
<p>2. Rekisterinpitäjä</p>	<p>Mäntsälän kunta, Mustijoen sosiaali- ja terveystoimet</p> <p>Heikinkuja 4 04600 MÄNTSÄLÄ puhelin (vaihe) 019 264 5000</p>
<p>3. Rekisteriasioista vastaava henkilö (rekisterinpitäjän edustaja) ja yhteyshenkilöt</p>	<p><u>vastaava henkilö:</u> Arja Tolttila, sosiaalipalvelupäällikkö Heikinkuja 4</p> <p><u>yhteyshenkilö:</u> Sirpa Litmanen, johtava päihde- ja mielenterveystyöntekijä Keskuskatu 11 B</p> <p>04600 MÄNTSÄLÄ puhelin 019 264 5000</p>
<p>4. Organisaation nimittäjä tietosuojavastaava</p>	<p>Erja Heikkinen, kehittämispäällikkö Heikinkuja 4 04600 MÄNTSÄLÄ puhelin 019 264 5000</p>
<p>5. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus / rekisterin käyttötarkoitus</p>	<p>Päihdepalvelujen järjestämisvelvollisuudesta säädetään <u>sosiaalihuoltolaissa</u> ja <u>päihdehuoltolaissa</u>. Päihdehuoltolain mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että:</p>

- päihdehuolto järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää
- sosiaali- ja terveydenhuollon yleisiä palveluja tulee kehittää siten, että niiden piirissä pystytään hoitamaan riittävästi päihteiden ongelmakäyttäjiä
- tarvittaessa tulee avun, tuen ja hoidon tarpeessa oleva asiakas ohjata erityispalvelujen piiriin.

Palvelut tulee järjestää ensisijaisesti avohuollon toimenpitein siten, että ne ovat helposti tavoitettavia, joustavia ja monipuolisia (3 § ja 6 §).

Henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena on päihdehuollon palvelujen antaminen henkilöille, jolla on päihteiden käyttöön liittyviä ongelmia, sekä hänen perheelleen ja muille läheisilleen. Palveluja on annettava henkilön, hänen perheensä ja muiden läheistensä avun, tuen ja hoidon tarpeen perusteella. (Päihdehuoltolaki 7 §).

Hoitoon tahdosta riippumatta voidaan määrätä henkilö, jonka hoidon ja huollon järjestämisessä vapaaehtoisuuteen perustuvat palvelut eivät ole mahdollisia tai ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi. (Päihdehuoltolaki 10 §).

Päihdetyöhön kuuluu:

1. terveydenhuollon palveluihin sisältyvä ohjaus ja neuvonta
2. päihteiden aiheuttamien sairauksien tutkimus, hoito- ja kuntoutuspalvelut

Opiatiriippuvaisten vieroitus- ja korvaushoidon järjestämisestä ja toteuttamisesta on säädetty STM:n asetuksessa 33/2008. Asetuksessa tarkoitettuun hoitoon sovelletaan lisäksi päihdehuoltolakia, potilaslakia ja hoitotakuusäännöksiä.

Rekisterin käyttötarkoituksena on yllämainittujen tehtävien suorittaminen. Lisäksi rekisteriä käytetään palveluiden suunnitteluun sekä tutkimus- ja tilastotarkoituksiin.

Päihdetyöntekijän merkinnät muodostavat terveydenhuollon rekisterin osarekisterin.

Ostopalveluiden osalta Mäntsälän kunta, Mustijoen sosiaali- ja terveystoimi toimii rekisterinpitäjänä. Palveluntuottajien ylläpitämät rekisterit ovat päihdehuollon rekisterin osarekistereitä.

Keskeinen lainsäädäntö:

- EU:n tietosuojasetus (2016/679)
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014/
- Päihdehuoltolaki (41/1986)

	<ul style="list-style-type: none"> • Päihdehuoltoasetus (653/1986) • Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) • Asetus viranomaisen toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta (1030/1999) • Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
6. Rekisterin tietosisältö (kuvaus rekisteröityjen ryhmistä ja henkilötietoryhmistä)	<p>Terveydenhuollon potilastietojärjestelmään (Pegasos) tallennetaan seuraavat päihdehuollon toiminnoista kertyvät tiedot:</p> <p>Sähköisesti tallennetut tiedot Terveydenhuollon potilastietojärjestelmään tallennetut asiakastiedot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asiakkaan henkilö- ja yhteystiedot • asiakkaan päihteiden käyttötiedot • asiakkaan muut riippuvuudet • tulohaastattelutiedot • asiakasta koskevat päihdehuollon suunnitelmat sekä hoitoarvioinnit • asiakkaan päihdehuollon hoitotiedot • asiakkaan käyntitiedot päihdepalveluissa • tilastointiin liittyvät tiedot • terveydenhuollon henkilöstön tekemät merkinnät / tiedot asiakkaan terveydentilasta (diagnoosit, lääkitykset, rokotukset) • laboratoriolähetteet ja - vastaukset • lähetteet erikoissairaanhoidon • lääketieteelliset riskitiedot <p>Manuaalisesti tallennetut tiedot Päihdehuollon asiakaskohtaisissa kansioissa säilytetään mm. asiakkaan suostumukset, asiakkaan toimittamat asiakirjat sekä muut paperimuodossa olevat potilasasiakirjat.</p> <p>Keskeinen lainsäädäntö:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) • Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007) • Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 4 luku (785/1992) • Asetus potilasasiakirjoista (298/2009)
7. Tietojen säilytysajat	<p>Kuvattu sosiaali- ja terveydenhuollon arkistomuodostussuunnitelmassa (eAMS) arkistosäännön mukaisesti.</p> <p>Perusteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista 30.3.2009/298 • Sosiaalihuollon asiakaskirjojen säilytysajat 01.04.2015 • Sosiaalihuollon asiakirjojen laatiminen ja käsittely, opas terveydenhuollolle 2012:4

<p>8. Säännönmukaiset tietolähteet</p>	<p>Tiedot saadaan ja niitä ylläpidetään asiakkaan ja/tai hänen edustajansa ilmoittamien tietojen sekä toimintayksikössä syntyvien tietojen perusteella. Henkilön tietoja voidaan saada viranomaisilta ja muilta tahoilta joko asiakkaan kirjallisella suostumuksella tai nimenomaisen lain säännöksen perusteella. Tietoja tulee aina ensisijaisesti pyytää asiakkaalta itseltään. Asiakkaalla tulee olla tieto, mikäli tiedot hankitaan nimenomaisen lain säännöksen perusteella.</p> <p>Mantsälän kunta, Mustijoen sosiaali- ja terveystalouden sosiaalitoimi voi saada kansaneläkelaitokselta teknisen käyttöyhteyden avulla näiden henkilörekisterissä olevia, lain 20 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä henkilötietoja asiakkaan suostumuksesta riippumatta maksun määräämistä ja tietojen tarkistamista varten. (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 9.2.2007/159 21 §).</p> <p>Väestötietojärjestelmästä saadaan tarvittaessa henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla (Väestötietolaki 29 §). Mikäli tietoja hankitaan teknisen käyttöyhteyden avulla muista henkilörekistereistä, tulee tähän saada asiakkaan lupa.</p> <p>Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella on käytössä aluetietojärjestelmä (Navitas -viitetietohakemisto). Se on yhtenäinen käyttöliittymä sairaaloiden, terveyskeskusten sekä palveluun liittyneiden sosiaalihuollon toimintayksiköiden ja yksityisten palveluntuottajien potilastietoihin. Sen kautta päihdehuollossa työskentelevät terveydenhuollon ammattihenkilöt saavat nähdä muissa hoitoyksiköissä kirjattuja tietoja. Asiakasta tulee informoida Navitas - hakemiston käytöstä; tietoja voidaan katsoa ainoastaan niiltä osin, kuin ne liittyvät meneillään olevaan hoitosuhteeseen.</p> <p>Keskeinen lainsäädäntö:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 3-4 luku • Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
<p>9. Säännönmukaiset tietojen luovutukset</p>	<p>Asiakaslain mukaisesti yksittäisen henkilön tietoja voidaan luovuttaa muille tahoille asiakkaan suostumuksella tai nimenomaisen lain säännöksen perusteella. Jos henkilöllä ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, tietoja saa antaa hänen laillisen edustajansa suostumuksella.</p> <p>Viranomaisille, joilla on lain nojalla oikeus rekisterin tietoihin, niitä luovutetaan pyynnöstä. Luovutuksen pyytäjän on osoitettava lain kohta, jonka perusteella tietoja pyytää. Tietojen luovutuksesta tulee tehdä merkintä rekisteriin.</p> <p>Tietoja luovutetaan valtakunnallisiin rekistereihin tutkimus-, suunnittelu- ja tilastotarkoituksia varten.</p>

	<p>Laskutustiedot eivät ole päihdepalvelujen tietoja. Asiakas- / potilastietojärjestelmän tuottama päihdepalvelun rekisterin asiakasmaksujen laskutusaineisto siirretään taloushallinnon laskutusjärjestelmään laskutuksen toimittamista varten.</p> <p>Keskeinen lainsäädäntö:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 3-4 luku (812/2008) • Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 3 luku (159/2007) • Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 4 luku (785/1992) • Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 4-7 luku (621/1999)
<p>10. Tietojen siirto EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle</p>	<p>Mikäli tietoja on tarve siirtää, sovelletaan EU-tietosuojasetuksen artikloja 44-46.</p>
<p>11. Rekisterin ylläpitojärjestelmät ja suojauksen periaatteet</p>	<p>A. Sähköiset ylläpitojärjestelmät: Pegasos -potilastietojärjestelmä</p> <p>B. Manuaalinen aineisto Paperiasiakirjat</p> <p>Tietojen suojauksen periaatteet:</p> <p>Rekisterin tiedot ovat salassa pidettäviä. Tietoja käsittelevät tai katselevat työntekijät ovat salassapito- ja vaitiolovelvollisia. Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus jatkuu myös palvelussuhteen päätyttyä.</p> <p>Päihdehuollon asiakirjoihin sisältyviä tietoja saavat ilman asiakkaan- / potilaan suostumusta käyttää tai muuten käsitellä vain asianomaisessa toimintayksikössä tai sen toimeksiannosta asiakkaan asian käsittelyyn tai siihen liittyviin tehtäviin osallistuvat henkilöt.</p> <p>A. Sähköisesti tallennettu aineisto Mäntsälän kunnan ylläpitämät laitteistot ja ohjelmistot on suojattu ja varmistettu tietoturvasäännösten mukaisesti. Mäntsälän kunnan tietohallinto vastaa tältä osin tietoturvan toteutumisesta.</p> <p>Tietojärjestelmiä käytävillä työntekijöillä on työtehtävien mukaan määritellyt käyttöoikeudet sekä järjestelmäkohtaisesti henkilökohtaiset käyttäjätunnukset ja salasanat. Järjestelmien salasanat on vaihdettava säännöllisesti. Työsuhteen päättyessä käyttöoikeudet passivoidaan.</p>

	<p>Työntekijät ovat allekirjoittaneet tietojärjestelmien käyttöä koskevan tietosuoja- ja tietoturvasitoumuksen. Rekisteritietojen käsittelyä ja katselua seurataan ja valvotaan käyttölokitehtävien avulla.</p> <p>Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on nimettynä seuranta- ja valvontatehtävää varten tietosuojavastaava.</p> <p>B. Manuaalinen aineisto Aineistot säilytetään lukituissa tiloissa ja arkistoidaan arkistolain ja -asetuksen mukaisesti asiakohdaksiin kansioihin.</p> <p>Ostopalvelut Hankittaessa palveluja ulkopuolisilta palveluntuottajilta, huolehditaan tietoturvan- ja tietosuojan toteutumisesta palveluntuottajan kanssa tehtävässä sopimuksessa.</p> <p>Keskeinen lainsäädäntö:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 5-6 luku (621/1999) • Asetus viranomaisen toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta 1-2 luku (1030/1999)
<p>12. Tarkastusoikeus ja tarkastusoikeuden toteuttaminen (artikla 12-15)</p>	<p>Rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjältä vahvistus siitä, että häntä koskevia henkilötietoja käsitellään tai että niitä ei käsitellä. Rekisterinpitäjän on toimitettava jäljennös käsiteltävistä henkilötiedoista. Jos rekisteröity pyytää useampia jäljennöksiä, rekisterinpitäjä voi periä niistä hallinnollisiin kustannuksiin perustuvan kohtuullisen maksun.</p> <p>Rekisterinpitäjän on toimitettava tiedot ilman aiheetonta viivytystä ja joka tapauksessa kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Määräaika voidaan tarvittaessa jatkaa enintään kahdella kuukaudella ottaen huomioon pyyntöjen monimutkaisuus ja määrä. Rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle tällaisesta mahdollisesta jatkamisesta kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta sekä viivästymisen syyt.</p> <p>Jos rekisterinpitäjä ei toteuta toimenpiteitä rekisteröidyn pyynnön perusteella, rekisterinpitäjän on ilmoitettava viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta rekisteröidylle syyt siihen ja kerrottava mahdollisuudesta tehdä valitus valvontaviranomaiselle ja käyttää muita oikeussuojakeinoja.</p> <p>EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklan nojalla toimitetut tiedot ja kaikki 15-22 ja 34 artiklaan perustuvat tiedot ja toimenpiteet ovat maksuttomia.</p> <p>Jos rekisteröidyn pyynnöt ovat ilmeisen perusteettomia tai kohtuuttomia, erityisesti jos niitä esitetään toistuvasti, rekisterinpitäjä voi joko</p>

	<p>a) periä kohtuullisen maksun ottaen huomioon tietojen tai viestien toimittamisesta tai pyydetyn toimenpiteen toteuttamisesta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset; tai</p> <p>b) kieltäytyä suorittamasta pyydettyä toimea. Näissä tapauksissa rekisterinpitäjän on osoitettava pyynnön ilmeinen perusteettomuus tai kohtuuttomuus</p> <p>Lisätietoja/pyyntölomakkeet https://www.mantsala.fi/hyvinvointi-ja-terveys/potilaan-oikeudet-ja-potilasturvallisuus/tietosuoja-ja-salassapito</p>
<p>13. Oikeus tiedon oikaisemiseen ja poistamiseen (art. 16-17)</p>	<p>Rekisteröidyllä on oikeus vaatia, että rekisterinpitäjä oikaisee ilman aiheutonta viivytystä rekisteröityä koskevat epätarkat ja virheelliset henkilötiedot. Ottaen huomioon tarkoitukset, joihin tietoa käsiteltiin, rekisteröidyllä on oikeus saada puutteelliset henkilötiedot täydennettyä, muun muassa toimittamalla lisäselvitys.</p> <p>Jollei rekisterinpitäjä hyväksy rekisteröidyn vaatimusta tiedon oikaisemista, hänen on annettava asiasta kirjallinen todistus. Todistuksessa on mainittava myös ne syyt, joiden vuoksi vaatimusta ei ole hyväksytty ja kerrottava mahdollisuudesta tehdä valitus valvontaviranomaiselle ja käyttää muita oikeussuojakeinoja.</p> <p>Rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjä poistamaan rekisteröityä koskevat henkilötiedot ilman aiheutonta viivytystä edellyttäen, että jokin tietosuoja-asetuksen artiklan 17 momentin 1 edellytyksistä täyttyy. Oikeutta tietojen poistamiseen ei ole mm. jos lakisääteisen veloitteen noudattaminen edellyttää tietojen käsittelyä tai jos käsittely tapahtuu yleistä etua koskevan tehtävän suorittamista tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämistä varten.</p> <p>Lisätietoja/pyyntölomakkeet https://www.mantsala.fi/hyvinvointi-ja-terveys/potilaan-oikeudet-ja-potilasturvallisuus/tietosuoja-ja-salassapito</p>
<p>14. Oikeus tehdä valitus</p>	<p>Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle, erityisesti siinä jäsenvaltiossa, jossa hänen vakainainen asuinpaikkansa tai työpaikkansa on taikka jossa väitetty rikkominen on tapahtunut, jos rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä rikotaan tätä asetusta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita hallinnollisia muutoksenhakukeinoja tai oikeussuojakeinoja. Oikeus perustuu EU:n yleisen tietosuoja-asetukseen (2016/679 artikla 77)</p> <p>Tietosuojavaltuutetun toimiston yhteystiedot ja verkkosivu Osoite: PL 800, 00520 Helsinki puh. 029 56 16670 http://www.tietosuoja.fi</p>

<p>15. Muut mahdolliset oikeudet</p>	<p>Oikeus pyytää käsittelyn rajoittamista (tietosuoja-asetus art. 18)</p> <p>Rekisteröidyllä on oikeus siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa henkilötietojen käsittelyä, jos jokin 18 artiklan 1 mom. a)-d) kohdan edellytyksistä täyttyy.</p> <p>Vastustamisoikeus (tietosuoja-asetus art. 21)</p> <p>Rekisteröidyllä on oikeus henkilökohtaiseen erityiseen tilanteeseensa liittyvällä perusteella milloin tahansa vastustaa häntä koskevien henkilötietojen käsittelyä, joka perustuu yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseen tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseen. Rekisterinpitäjä ei saa enää käsitellä henkilötietoja, paitsi jos rekisterinpitäjä voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy.</p> <p>Jos henkilötietoja käsitellään suoramarkkinointia varten, rekisteröidyllä on oikeus milloin tahansa vastustaa häntä koskevien henkilötietojen käsittelyä tällaista markkinointia varten, mukaan lukien profilointia silloin kun se liittyy tällaiseen suoramarkkinointiin. Jos rekisteröity vastustaa henkilötietojen käsittelyä suoramarkkinointia varten, niitä ei saa enää käsitellä tähän tarkoitukseen.</p> <p>Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen (tietosuoja-asetus art. 20)</p> <p>Rekisteröidyllä on oikeus siirtoon vain silloin, jos käsittely perustuu suostumukseen tai sopimukseen, ja jos käsittely suoritetaan automaattisesti. Rekisteröidyn oikeutta siirtää tiedot järjestelmästä toiseen ei sovelleta käsittelyyn, joka on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.</p> <p>Jos tietojenkäsittely perustuu suostumukseen, rekisteröidyllä on oikeus peruuttaa suostumuksensa milloin tahansa.</p>
---	--